

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

1232

Na temelju članka 16. Zakona o zaštiti životinja (»Narodne novine«, broj 135/06) ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja donosi

PRAVILNIK

O UVJETIMA KOJIMA MORAJU UDOVOLJAVATI ODMORIŠTA ZA ŽIVOTINJE¹

Članak 1.

1) Ovaj se Pravilnik primjenjuje na odmoršta na kojima u trajanju od najmanje 12 sati ili dulje borave životinje u skladu s Dodatkom I. Poglavljem V. Odjeljkom 1. točkom 5. ili točkom 7. podtočkom b) Pravilnika o zaštiti životinja tijekom prijevoza i s prijevozom povezanih postupaka (»Narodne novine«, broj 7/07)².

2) Odmoršta iz stavka 1. ovoga članka moraju udovoljavati uvjetima propisanim ovim Pravilnikom.

Članak 2.

Za potrebe ovoga Pravilnika, prema potrebi, koriste se pojmovi iz članka 2. Pravilnika o veterinarsko-zdravstvenim uvjetima za stavljanje u promet goveda i svinja (»Narodne novine«, broj 69/06)³, članka 2. posebnog propisa kojim se propisuju veterinarske i zootehničke kontrole koje se primjenjuju u unutarnjem prometu za žive životinje i proizvode⁴, članka 2. Pravilnika o načinu obavljanja veterinarsko-zdravstvenog pregleda i kontrola živih životinja u prometu preko granice Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 147/04)⁵ i članka 2. Pravilnika o zaštiti životinja tijekom prijevoza i s prijevozom povezanih postupaka⁶.

Članak 3.

1) Svako odmoršte za životinje (u daljnjem tekstu: odmoršte) mora prije početka rada biti odobreno od Uprave za veterinarstvo (u daljnjem tekstu: Uprava) te mu mora biti dodijeljen broj odobrenja. Ovo se odobrenje može ograničiti na pojedine vrste ili određene kategorije životinja i njihov zdravstveni status.

2) Uprava obaviještava Europsku komisiju o:

- popisu odobrenih odmoršta i svim promjenama,
- detaljima načina primjene odredaba članka 4. stavka 2. ovoga Pravilnika, osobito o razdoblju korištenja kao odmoršta odobrenih objekata i prostora te njihovoj dvostruko namjeni.

3) Odmoršta se stavljaju na popis iz stavka 2. alineje prve ovoga članka jedino nakon pregleda kojim se utvrđuje udovoljavanje propisanim uvjetima i nakon odobravanja. Za potrebe odobravanja odmoršta iz stavka 1. ovoga članka Uprava mora osigurati da odmoršte udovoljava uvjetima iz Dodatka ovoga Pravilnika. Osim uvjeta iz Dodatka ovoga Pravilnika

odmorišta moraju:

- (a) biti smještena na području na kojem nisu određene zabrane ili ograničenja u skladu s važećim propisima;
 - (b) biti pod nadzorom službenog veterinaru koji, inter alia, mora osigurati postupanje u skladu s odredbama ovoga Pravilnika;
 - (c) raditi u skladu sa svim propisima koji se odnose na zdravlje životinja, premještanje životinja i njihovu zaštitu tijekom klanja;
 - (d) biti pod redovnim nadzorom, najmanje dva puta godišnje, kako bi se utvrdilo da i dalje udovoljavaju propisanim uvjetima na temelju kojih su odobrena.
- 4) U slučaju postupanja protivno odredbama ovoga Pravilnika, a osobito protivno odredbama koje se odnose na zdravlje ili dobrobit životinja, Uprava može privremeno zabraniti korištenje odmorišta. U slučaju privremene zabrane korištenja odmorišta:
- Uprava obavještava Europsku komisiju i druge zemlje članice o zabrani i razlozima zabrane,
 - zabrana se može ukinuti jedino nakon obavještavanja Europske komisije i drugih zemalja članica o razlozima za ukidanje.

Članak 4.

- 1) Odmorišta se koriste isključivo za prihvata, hranjenje, pojenje, odmor, smještaj, brigu o životinjama i otpremanje životinja koje preko njih prolaze.
- 2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, kao odmorišta mogu se odobriti svi prostori sabirnih centara koji ispunjavaju uvjete definirane člankom 2. točkom (o) Pravilnika o veterinarsko-zdravstvenim uvjetima za stavljanje u promet goveda i svinja⁷ i posebnim propisom kojim se propisuju zdravstveni uvjeti za stavljanje u promet ovaca i koza⁸ pod uvjetom da udovoljavaju odredbama stavka 3. ovoga članka i točki 4. Dijelu A Dodatka ovoga Pravilnika tijekom čitavog razdoblja korištenja navedenih prostora kao odmorišta.
- 3) Životinje mogu istovremeno biti prisutne na odmorištu jedino:
 - (a) ako su istog zdravstvenog statusa potvrđenog certifikatom, uključujući kada je to odgovarajuće, sva dodatna jamstva dana u skladu s važećim propisima; i
 - (b) ako je njihov zdravstveni status je potvrđen certifikatom:
 - bilo prema zahtjevima koji se primjenjuju na kategorije životinja pojedinih vrsta u skladu s Dodatkom A posebnog propisa kojim se propisuju veterinarske i zootehničke kontrole koje se primjenjuju u unutarnjem prometu za žive životinje i proizvode⁹. Kada na drugi način nije osiguran odgovarajući zdravstveni status životinja, dodatnim certifikatima jamči se da su životinje boravile tijekom najmanje 21-og dana na istom gospodarstvu, ili od rođenja na gospodarstvu podrijetla ako su životinje mlađe od 21-og dana, prije nego su otpremljene s navedenog gospodarstva i to bilo izravno ili prolazeći preko samo jednog odobrenog sabirnog centra, i u slučaju ovaca i koza udovoljavaju zahtjevima određenim posebnim propisom kojim se propisuju zdravstveni uvjeti za stavljanje u promet ovaca i koza¹⁰, ili
 - u slučaju goveda i svinja namijenjenih izvozu u zemlje koje nisu članice Europske unije, Uprava osigura da svaku pošiljku životinja prati certifikat u skladu s člankom 2. stavkom 1. posebnog propisa kojim se propisuju detaljna pravila koja se primjenjuju u unutarnjem prometu za pojedine žive životinje i proizvode¹¹;
 - (c) pripadaju kategoriji životinja za koju je odmorište odobreno.
- 4) Službeni veterinar na mjestu polaska mora obavijestiti o kretanju životinja koje prolaze preko odmorišta pomoću sustava za razmjenu informacija iz članka 20. posebnog propisa kojim se propisuju veterinarske i zootehničke kontrole koje se primjenjuju u unutarnjem prometu za žive životinje i proizvode¹².

Članak 5.

Posjednik ili bilo koja fizička ili pravna osoba koja vodi odmoriste za životinje i odgovorna je za postupanje u skladu s odredbama ovoga Pravilnika mora:

- (a) primiti jedino one životinje za koje je izdana svjedodžba o zdravstvenom stanju i mjestu podrijetla životinje (u daljnjem tekstu: svjedodžba) ili certifikat, ili koje su identificirane u skladu s važećim propisima, posebno u odnosu na odredbe iz članka 3. stavka 4. ovoga Pravilnika. U ovu svrhu posjednik, ili fizička ili pravna osoba provjerava ili daje provjeriti zdravstvene ili druge prateće dokumente za pojedine vrste ili kategorije životinja i nasumce provjerava ili daje provjeriti identifikacijske oznake na životinjama;
- (b) osigurati da životinje koje borave na odmoristu budu u pravo vrijeme nahranjene i napojene u skladu s potrebama pojedine vrste i u tu svrhu osigurati odgovarajuće količine hrane i tekućine;
- (c) brinuti za životinje koje borave na odmoristu i, kada je to nužno, poduzeti sve potrebne mjere kako bi se osigurala njihova dobrobit i udovoljavanje veterinarsko-zdravstvenim uvjetima;
- (d) pozvati veterinaru ako je potrebno:
 - kako bi se životinjama koje obole ili su ozlijeđene osigurao prikladno liječenje dok su pod njegovom odgovornošću, i
 - kako bi, kada je nužno, takve životinje dao zaklati ili usmrtiti u skladu s Pravilnikom o zaštiti životinja pri klanju ili usmrćivanju (»Narodne novine«, broj 116/05)¹³;
- (e) koristiti osoblje koje posjeduje odgovarajuće sposobnosti, znanje i stručnost te koje je u tu svrhu prošlo posebnu obuku ili unutar objekta ili preko tijela ovlaštenog za provođenje obuke ili posjeduje jednako vrijedno praktično iskustvo koje ih kvalificira za rukovanje i, ako je potrebno, za primjenu prikladne skrbi o životinjama na odmoristu;
- (f) poduzeti potrebne mjere kako bi osigurao da svi koji na odmoristu rade sa životinjama postupaju u skladu s propisima o dobrobiti životinja;
- (g) dostaviti Upravi, unutar jednog radnog dana nakon odlaska pošiljke životinja, obavijest o podacima iz točke 7. Dijela C Dodatka ovoga Pravilnika, voditi evidenciju ili bazu podataka o navedenim informacijama, pohraniti ih, te staviti na raspolaganje Upravi najmanje za posljednje tri godine.
- (h) što je prije moguće obavijestiti Upravu o postupanjima protivno propisanim odredbama.

Članak 6.

Prije nego što životinje napuste odmoriste, službeni veterinar ili drugi veterinar kojega za to ovlasti Uprava mora u planu puta iz Dodatka II. Pravilnika o zaštiti životinja tijekom prijevoza i s prijevozom povezanih postupaka¹⁴ potvrditi da su životinje sposobne nastaviti putovanje. Sve troškove nastale kao rezultat veterinarskog pregleda snosi prijevoznik.

Članak 7.

- 1) U slučaju postupanja protivno odredbama ovoga Pravilnika primjenjuju se odredbe članka 26. Pravilnika o zaštiti životinja tijekom prijevoza i s prijevozom povezanih postupaka¹⁵ i poduzimaju sve potrebne mjere radi uklanjanja utvrđenih nepravilnosti.
- 2) Uprava bez odgode obavještava Europsku komisiju o odredbama iz stavka 1. ovoga članka i o svim izmjenama i dopunama koje utječu na njih.

Članak 8.

Dodatak je tiskan u prilogu ovoga Pravilnika i njegov je sastavni dio.

Članak 9.

Do imenovanja službenih veterinaru u skladu s odredbama Zakona o veterinarstvu poslove službenih veterinaru iz ovoga Pravilnika obavljaju ovlašteni veterinaru.

Članak 10.

Propisi kojim se utvrđuju:

- veterinarske i zootehničke kontrole koje se primjenjuju u unutarnjem prometu za žive životinje i proizvode iz članka 2., članka 4. stavka 3. točke (b) alineje prve i stavka 4. ovoga Pravilnika bit će donesen do 31. prosinca 2008. godine,
- zdravstveni uvjeti za stavljanje u promet ovaca i koza iz članka 4. stavka 2. i stavka 3. točke (b) alineje prve ovoga Pravilnika bit će donesen do 30. lipnja 2009. godine,
- detaljna pravila za pojedine žive životinje i proizvode iz članka 4. stavka 3. točke (b) alineje druge ovoga Pravilnika bit će donesen do 31. prosinca 2008. godine.

Članak 11.

- (1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka odredbe članka 3. stavaka 2. i 4. alineje prve i druge i članka 7. stavka 2. ovoga Pravilnika stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske u članstvo Europske unije.
- (3) Odredbe ovoga Pravilnika u dijelu u kojem se odnose na propise iz članka 10. ovoga Pravilnika stupaju na snagu danom stupanja na snagu navedenih propisa.

Klasa: 011-02/08-01/16

Urbroj: 525-1-08-1

Zagreb, 21. ožujka 2008.

Ministar

mr. sc. Božidar Pankreć, v. r.

DODATAK

UVJETI KOJIMA MORAJU UDOVOLJITI ODMORIŠTA

A. ZDRAVSTVENE I HIGIJENSKE MJERE

1. Svako odmorište mora biti:

- (a) smješteno, projektirano, konstruirano i njime se mora upravljati na način koji osigurava dostatnu biosigurnost koja će spriječiti širenje opasnih zaraznih bolesti na druga gospodarstva te među uzastopnim pošiljkama životinja koje prolaze kroz navedene objekte;
- (b) konstruirano, opremljeno i njime se mora upravljati tako da se osigura čišćenje i dezinfekcija. Pranje kamiona mora biti osigurano na licu mjesta. Prostori za pranje kamiona moraju funkcionirati u svim vremenskim uvjetima;
- (c) očišćeno i dezinficirano prije i poslije svakog korištenja, u skladu s zahtjevima službenog veterinaru.

2. Osoblje i oprema koji dolaze u dodir sa životinjama koje su smještene na odmorištima

moraju biti namijenjeni isključivo tim objektima, osim ako su objekti bili očišćeni i dezinficirani nakon dodira sa životinjama ili njihovim fekalijama ili urinom. Posebno, osoba odgovorna za odmoriste mora osigurati čistu opremu i zaštitnu odjeću koja se čuva isključivo za bilo koju osobu koja ulazi na odmoriste, te prikladnu opremu za čišćenje i dezinfekciju navedenih objekata i opreme.

3. Stelja se mora ukloniti kad se pošiljka životinja otpremi iz ograđenog dijela objekta, i zamjenjuje se svježom steljom nakon postupka čišćenja i dezinfekcije obavljenih u skladu s točkom 1. podtočkom (c) ovoga Dijela.

4. Životinjski ostaci, fekalije i urin ne smiju se sakupljati iz prostorija dok se ne obavi odgovarajuća obrada kako bi se izbjeglo širenje bolesti životinja.

5. Između dvije uzastopne pošiljke životinja mora se primijeniti odgovarajuća stanka u radu objekta i, ako je odgovarajuće, te se stanke prilagođavaju ovisno o tome dolaze li životinje iz slične regije, zone ili prostora. Odmorišta moraju se potpuno isprazniti za vrijeme od najmanje 24 sata nakon, najdulje, 6-dnevnog korištenja i nakon što se obavi postupak čišćenja i dezinfekcije te prije dopreme bilo koje sljedeće pošiljke.

6. Prije prihvata životinja, odmorista moraju:

(a) započeti s postupkom čišćenja i dezinfekcije u roku od 24 sata nakon što sve životinje koje su prethodno tu boravile u skladu s odredbama članka 4. stavka 3. ovoga Pravilnika napuste odmoriste;

(b) biti slobodna od svih životinja dok se ne završi postupak čišćenja i dezinfekcije na način koji odredi službeni veterinar.

B. KONSTRUKCIJA I OBJEKTI

1. Uz Dodatak I. Poglavlje II. i III. Pravilnika o zaštiti životinja tijekom prijevoza i s prijevozom povezanih postupaka¹⁶ koji se odnosi na opremu za utovar i istovar životinja, svako odmoriste mora imati na raspolaganju odgovarajuću opremu i prostore za utovar i istovar životinja iz prijevoznoga sredstva. Takva oprema i prostori moraju imati pod koji se ne skliže i, ako je to potrebno, postranu zaštitu. Mostovi, rampe i prolazi moraju biti opremljeni postranim štitnicima, ogradom ili nekim drugim sredstvom zaštite da se spriječi ispadanje životinja. Rampe za utovar i istovar moraju imati najmanji mogući nagib. Prolazi moraju imati pod koji smanjuje opasnost od klizanja životinja i moraju biti građeni tako da smanjuju opasnost od ozljeđivanja životinja. Mora se izbjeći preveliki razmak ili prag između poda vozila i rampe ili između rampe i podne površine za istovar zbog kojih bi životinje morale skakati ili se mogle poskliznuti ili posrnuti.

2. Svi objekti koji se koriste za smještaj životinja na odmoristu moraju:

(a) imati podne prostirke koje opasnost od sklizanja smanjuju na najmanju moguću mjeru i ne uzrokuju ozljede životinja;

(b) imati krovove i prikladnu postranu zaštitu da bi se životinje zaštitilo od nepovoljnih vremenskih uvjeta;

(c) imati prikladne objekte za držanje, kontrolu i pregled životinja kada je potrebno, njihovo hranjenje i pojenje te pohranu hrane za životinje;

(d) imati, s obzirom na kapacitet objekta i vrstu životinja u njima, primjereno prozračivanje i drenažu;

(e) imati prirodnu ili umjetnu rasvjetu dostatnu da se može obaviti kontrola svih životinja u svako doba. Ukoliko je potrebno, mora biti dostupno i prikladno pomoćno osvjetljenje;

(f) imati opremu za vezivanje onih životinja koje moraju biti vezane. Vezivanje se izvodi na način koji životinjama ne uzrokuje bol ili patnju i dopušta im da jedu, piju ili legnu bez poteškoća;

(g) imati, s obzirom na vrste na koje se to odnosi, dovoljno prostora da sve životinje mogu u

- isto vrijeme ležati i nesmetano se kretati do mjesta pojenja i hranjenja;
- (h) imati dovoljne zalihe stelje. Takav se materijal stavlja u svaki prostor u skladu s potrebama svake vrste ili kategorije smještenih životinja;
- (i) biti izgrađen i održavan na takav način da životinje ne dođu u dodir s bilo kakvim oštrim ili opasnim predmetima ili oštećenom površinom zbog čega bi moglo doći do ozljede.
3. Odmorišta moraju imati prikladne objekte za odvojen smještaj bolesnih i ozlijeđenih životinja ili životinja kojima je potrebna pojedinačna skrb.
4. Odmorišta moraju imati prikladne prostore za sve osobe koje se tamo nalaze i koriste taj prostor.
5. Odmorišta moraju na prikladan način skladištiti i odvoziti otpadni materijal te smjestiti uginule životinje te ih uklanjati i uništavati u skladu s Pravilnikom o načinu postupanja s nusproizvodima životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi (»Narodne novine«, broj 56/06)17.

C. POSTUPANJE

1. Životinje moraju po dolasku biti istovarene bez odgode. Ukoliko se odlaganje istovara ne može izbjeći, životinjama se moraju osigurati najbolji mogući uvjeti u odnosu na dobrobit, uzimajući u obzir vremenske uvjete i razdoblje čekanja.
2. Tijekom istovara i utovara životinje se ne smiju plašiti i uznemirivati ili se s njima loše postupati i mora se onemogućiti njihovo padanje. Životinje se ne smiju dizati niti vući za glavu, rogove, uši, noge, rep ili runo, niti s njima postupati tako da im se uzrokuje nepotrebna bol ili patnja. Kada je to potrebno, mora ih se voditi pojedinačno.
3. Za kretanje životinja kroz objekte:
 - (a) moraju se urediti pokretni prolazi tako da se iskoristi njihova sklonost skupljanju u krdo;
 - (b) pribor za usmjeravanje životinja mora se koristiti isključivo u tu svrhu. Korištenje pribora kojim se nanose elektrošokovi mora se izbjegavati koliko je god to moguće, a u svakom slučaju elektrošokovi se mogu koristiti samo za odrasla goveda i svinje koje se odbijaju pomaknuti, pod uvjetom da ne traju dulje od jedne sekunde, s dovoljnim vremenskim razmakom i da životinje pred sobom imaju prostor u koji se mogu pomaknuti. Takvi se šokovi mogu primjenjivati samo na mišićima zadnjeg dijela tijela;
 - (c) životinje se ne smije udarati ni pritiskati na bilo koji posebno osjetljivi dio tijela. Rep životinja ne smije se gnječiti, savijati ili lomiti i životinje se ne smije hvatati za oči. Životinje se ne smiju udarati ili tući;
 - (d) osobe koje se na odmorima bave životinjama ne smiju imati niti koristiti vile ili druge naprave sa zašiljenim vrhovima. Štapovi ili druge naprave za usmjeravanje životinja mogu se primijeniti na tijelu životinje pod uvjetom da ne uzrokuju povrede ili nepotrebnu patnju.
4. Životinje koje se dopreme nakon što su bile izvrnute visokim temperaturama pri vlažnom vremenu moraju na prikladan način biti rashlađene što je prije moguće.
5. Hranjenje i pojenje životinja mora se provoditi tako da se svakoj životinji smještenoj na odmoru osigura, najmanje, dovoljno čiste vode i dovoljno odgovarajuće hrane da zadovolji svoje tjelesne potrebe tijekom boravka i za očekivano trajanje putovanja do sljedećeg odmorišta. Odmorišta ne moraju primiti životinje s posebnim hranidbenim potrebama, poput mlade teladi, koja mora imati tekuću hranu, osim ako imaju prikladnu opremu i osoblje da zadovolji te potrebe.
6. Kondiciju i stanje životinja mora kontrolirati osoblje na odmoru po njihovom dolasku i najmanje jednom svakih dvanaest sati tijekom njihova boravka.
7. Evidencija iz članka 5. točke (g) ovoga Pravilnika mora sadržavati sljedeće podatke:
 - (a) datum i vrijeme završetka istovara i početak ponovnog utovara svake pošiljke;
 - (b) datum i trajanje pražnjenja iz zdravstvenih razloga kako je određeno Dijelom A točkom 4.

ovoga Dodatka;

(c) broj(eve) svjedodžbe odnosno certifikata za svaku pošiljku;

(d) bilo kakvu potrebnu primjedbu koja se odnosi na zdravlje ili dobrobit životinja, a naročito:
– pojedinosti i broj životinja koje su uginule kod istovara na odmoru ili koje uginu tijekom boravka na odmoru;

– pojedinosti i broj životinja za koje se utvrdi da su ozbiljno ozlijeđene kod istovara na odmoru ili tijekom njihova boravka na odmoru, ili za koje se smatra da nisu sposobne za daljnje putovanje;

(e) nazive i adrese prijevoznika i vozača i registarske brojeve vozila.

¹ Pravilnik preuzima odredbe Uredbe (EZ) br. 1255/97 o kriterijima Zajednice kojima moraju udovoljavati odmoru i izmjeni plana puta iz Dodatka Direktive br. 91/628/EEZ

² Uredba (EZ) br. 1/2005 o zaštiti životinja tijekom prijevoza i s prijevozom povezanih postupaka, kojom se izmjenjuju Direktive 64/432 EEZ i 93/119 EZ te Uredba (EZ) br. 1255/97

³ Direktiva br. 64/432 EEZ o zdravstvenim uvjetima za stavljanje u promet goveda i svinja na unutarnje tržište

⁴ Direktiva br. 90/425 EEZ o veterinarskim i zootehničkim kontrolama koje se primjenjuju u unutarnjem prometu za žive životinje i proizvode

⁵ Direktiva br. 91/496 EEZ kojom se utvrđuju načela organizacije veterinarskih kontrola za životinje koje ulaze u Zajednicu iz trećih zemalja, kojom se izmjenjuju Direktiva 89/662/EEZ, 90/425/EEZ i 90/675/EEZ

⁶ Uredba (EZ) br. 1/2005 o zaštiti životinja tijekom prijevoza i s prijevozom povezanih postupaka, kojom se izmjenjuju Direktive 64/432 EEZ i 93/119 EZ te Uredba (EZ) br. 1255/97

⁷ Direktiva br. 64/432 EEZ o zdravstvenim uvjetima za stavljanje u promet goveda i svinja na unutarnje tržište

⁸ Direktiva (EEZ) br. 91/68 o zdravstvenim uvjetima za stavljanje u promet ovaca i koza na unutarnje tržište

^{9, 12} Direktiva br. 90/425 EEZ o veterinarskim i zootehničkim kontrolama koje se primjenjuju u unutarnjem prometu za žive životinje i proizvode

¹⁰ Direktiva (EEZ) br. 91/68 o zdravstvenim uvjetima za stavljanje u promet ovaca i koza na unutarnje tržište

¹¹ Odluka (EEZ) br. 93/444 o detaljnim pravilima koja se primjenjuju u unutarnjem prometu za pojedine žive životinje i proizvode

¹³ Direktiva br. 93/119 EZ o zaštiti životinja pri klanju ili usmrćivanju

^{14, 15} Uredba (EZ) br. 1/2005 o zaštiti životinja tijekom prijevoza i sa prijevozom povezanih postupaka, kojom se izmjenjuju Direktive 64/432 EEZ i 93/119 EZ te Uredba (EZ) br. 1255/97

¹⁶ Uredba (EZ) br. 1/2005 o zaštiti životinja tijekom prijevoza i sa prijevozom povezanih postupaka, kojom se izmjenjuju Direktive 64/432 EEZ i 93/119 EZ te Uredba (EZ) br. 1255/97

¹⁷ Direktiva 90/667/EEZ kojom se utvrđuju veterinarska pravila za postupanje i preradu životinjskih nusproizvoda, stavljanje na tržište i mjere zaštite od patogena u hrani za životinje životinjskog podrijetla, kojom se izmjenjuje Direktiva 90/425 EEZ